

[Leonhard Hansen.]

dannelse for de unge Mennesker. Arbejdsgivere og Arbejdere kan strides og kæmpe bittert til Tider; de kan gøre det om overenskomstmæssige Forhold, om Lønforhold, om Arbejdstid, ud fra forskellig Opfattelse af, hvad der nu tjener de forskellige Parters Interesser bedst, men Fagstoltheden er dog saa fremherskende saavel hos Arbejdsgivere som hos Arbejdere, at et udmærket Samarbejde finder Sted, naar det drejer sig om Faget, og dersom der ikke gaar Politik i dette her, tror jeg, at Lovforslaget vil foranledige, at Læreforholdet ordnes paa den allerbedste Maade.

Efter Lovforslaget oprettes der altsaa saadanne faglige Udvalg inden for de enkelte Fag, men da et saa intimt Samarbejde, som har bestaaet mellem Metalindustriens Lærlingeudvalg og Socialministeriet, formentlig vil volde dette sidste for meget Besvær, er det kun ganske naturligt, at der indsættes et Led imellem Socialministeriet og disse faglige Udvalg, nemlig det foreslaede Lærlingeraad, hvis Opgave skulde bestaa i at modtage Indstillinger fra de faglige Udvalg, ikke alene omhandlende de i § 19 nævnte vigtige Spørgsmaal, men ogsaa de øvrige i Lovforslaget omhandlede Problemer, overveje og prøve disse for saa at gøre den endelige Indstilling til Socialministeren.

Socialministeren har i Bemærkningerne henvist til et analogt Organ, Arbejdsraadet, som paa lignende Maade er Bindeled, nemlig mellem Arbejds- og Fabrikstilsynet og Ministeriet. Jeg har personlig haft Sæde i dette Arbejdsraad igennem en Række Aar, og jeg tror at kunne sige, at Raadet har vist sin Eksistensberettigelse i Praksis, og jeg kan kun paa det bedste anbefale, at noget lignende indføres her.

I Lovforslagets § 3 fastsættes Læretidens Varighed til 4 Aar, men det er jo givet, at det ikke er nødvendigt inden for alle Fag, at der er saa lang en Læretid, og det er derfor naturligt, at der i Lovforslaget gives Raaderum baade i op- og nedadgaaende Retning, idet der er givet det faglige Udvalg Bemyndigelse til at fastsaætte Læretidens Længde, dog at det af Socialministeren i Samraad med Handelsministeren skal bestemmes, hvorvidt Læretiden i et Fag skal kunne udstrækkes i indtil 1 Aar ud over de 4 Aar. Der er hermed fra Ministerens Side sagt, at ligesom der er visse Fag, der ikke behøver 4 Aar til Uddannelsen, kan der være Fag, hvor det er nødvendigt, at Læretiden er mere end 4 Aar, og Ministeren vil altsaa kunne udstrække den i indtil 5 Aar.

I mange Tilfælde er der indgaaet kon-

traktmæssigt eller løst Læreforhold gaaende ud paa, at en Mester har antaget en Lærling for et ganske kort Aaremaal, 1—2—3 Aar, uden at Lærlingen blev udlært dér, og Mesteren har derefter opløst Læreforholdet og ladet den unge Mand eller Kvinde sørge for den videre Uddannelse et andet Sted, hvilket naturligvis i arbejdsknappe Tider kan bevirke at vedkommende er kommet ud i Arbejdsløsheden, før han overhovedet har lært Faget. Der er nu i Lovforslaget indført en betryggende Bestemmelse herom, idet det paalægges den Læremester, med hvem den første Kontrakt oprettes, ved Oprettelsen at sikre Lærlingen en passende Læreplads til Fortsættelse af Uddannelsen i Faget, hvilket skal angives paa selve Kontrakten. Erfaringerne inden for det før nævnte Metalindustriens Lærlingeudvalg har til fulde vist, at en saadan Bestemmelse er meget paakrævet.

Det siger sig selv, at Spørgsmaalet, med hvilken Løn en Lærling aflønnes, spiller en overordentlig stor Rolle for adskillige Hjem. I Arbejderhjem med en stor Børneflokk og lille Fortjeneste, i Hjem, hvor en Enke sidder alene med en stor Børneflokk, maa man alt for ofte renoncere paa, at Børnene kommer i Lære, fordi Lærlingelønningerne er for lave og uensartede, og det er derfor kun godt, at der i Lovforslaget aabnes Adgang for overenskomstmæssige Forhandlinger imellem Fagenes Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer, saaledes, at saafremt der mellem disse i et Nævn opnaas Enighed om Fastsættelsen af en Mindsteløn, skal denne være gældende for Lærlingenes Løn inden for det paagældende Fag. Men da det kunde tænkes, at der ikke opnaaedes Enighed inden for en saadant Nævn, finder jeg det rimeligt, at Nævnets Formand, saaledes som Lovforslaget foreslaar det, er berettiget til at offentliggøre Resultatet af Forhandlingerne og anføre sit eget Standpunkt med Hensyn til, hvorledes Mindstelønnen bør være. Der kunde indvendes, at man jo ikke behøver at rette sig efter det Standpunkt, som vedkommende Formand har, men jeg mener, at der rejses et moralsk Krav over for Arbejdsgiverne, naar det fra autoritativ Side tilkendegives, hvad man mener, der bør betales i Lærlingeløn. Der findes jo endnu Steder, hvor man betaler en Lærlingeløn paa 2—3, op til 5 Øre i Timen, og det siger sig selv, at i Hjem, som dem, jeg nævnte for, f. Eks. hos Enker med en stor Børneflokk, vil det simpelt hen være umuligt at holde Børnene i Lære for en saadan Løn.

Det slaas i Lovforslaget fast, at Lære-